

Heliga Birgitta: Uppenbarelse om Magnus Erikssons synder

Talare

Heliga Birgitta
Helgon

Omständigheter

Birgittas förhållande till kung Magnus Eriksson var komplicerat. Han skänkte Vadstena kungsgård till hennes blivande kloster, han förvärvade Skåne och Blekinge i söder och inledde "korståg" i öster. Många av Birgittas uppenbarelser var också en sorts "kungsspegel" för honom, med råd och förmaningar.

Så återtog Valdemar Atterdag dessa danska provinser 1360 och erövrade dessutom Gotland. När Birgitta fick veta detta i Rom, greps hon av våldsam vrede. Magnus Eriksson hade svikit henne och den svenska stormannaklassen. Hon fick en uppenbarelse som hon skrev ner med egen hand och som återges här.

Den talar jungfru Maria till henne och säger att "konungen" inte velat lyda de lärdomar som Birgitta förmedlat till honom. Maria visar också fyra svenska stormän, vars namn raderats ut i handskriften. Den heliga modern instruerar dem att gå till kungen och anklaga honom för homosexualitet, landsförrädderi och andra synder. Om han inte vill sona dessa brott, måste han lämna landet och överlämna kronan till sin son. Vill han inte lyda, ska de fyra sprida anklagelserna inom ridderskapet och värva vännen så att man kan ta upp en väpnad kamp mot Magnus Eriksson. Det är som synes en detaljerad och sakkunnig upprovsplan Maria får framlägga, med Birgitta som åhörare.

Birgitta blev sannspädd. Ett år senare avsattes Magnus Eriksson. Utifrån uppenbarelsen skrevs en propagandaskrift som för evigt stämplade honom som en svag och lastbar tyrann.

"Först vill jag säga dig, hur du har fått gåvan att se och höra i din ande. Somliga hade sådan helig ande, att de visste tidpunkten – så som profeten sade till konungen: 'den dagen komma sändebuden' – och många visste vad de skulle få till svar, innan de talade. Somliga visste också, utan att någon sagt dem, om andra var döda eller i livet, och de visste innan striden och höra i anden och förkunna därefter; ej att veta, om de är levande eller döda fast du bjudes skriva till dem som är dig fjärran; ej heller om de vill lyda och göra vad de hör. Hade du vetat att konungen icke ville lyda, då hade du icke så välvilligt sagt honom allting, så som du fått höra det. Även om konungen försmädd och förkastade det, så skall en annan konung taga det till heders och nyttja det väl. Du ska i en syn få se fyra mina vänner, som ännu är i livet, stå framför mig. En av dem är den som konungen lyssnade till, medan denne var världsligt sinnad, men hatade så snart han började tjäna Gud. Dessa fyra är, nämnda efter sin världsliga rang." Sedan tycktes det mig, som om jungfrun talade till dem och började så: "Jag är den, till vilken ängeln sade: 'Ave gracia plena'. Därför bjudes nu min nåd åt alla som behöver den och vill taga emot den. Jag bjuder er min hjälp till att stärka riket mot Guds ovänner, andliga och lekamliga. Jag ber er att verka för att

riket får en konung, som kan hjälpa det till gärningar, som är Gud till behag, och till höviska seder. Jag låter er veta, att Guds rättvisas dom skall skilja konungen och hans avkomma från detta rike. Men en annan, född i riket, denna gång onämnd, av Gud vald till konung, han skall styra riket efter Guds vänners råd och rikets behov. Gör som jag råder er, för att färre må komma till skada och så att ni kan draga fler till er. Håll detta råd hemligt, ni fyra, både för Guds vänner och för hans ovänner! Ni böj hålla tyst med detta som jag nu säger, såvida ni icke finner den som vill som ni: att riket må styrkas i Guds heder och att goda sedvänjor må antagas och återuppväckas, och att kronan skall återvinna vad hon mist.

Så här skall ni börja: en eller ett par av er skall gå till konung Magnus och säga: 'Vi har något att säga Er; det rör Er själs salighet, och vi be Er att hålla det lika hemligt som en bikt', jämte andrapassande ord, om ni så finner för gott. Och innehållet är detta: 'Ni har det skändligaste rykte, inom och utom riket, som någon kristen man kan ha: att Ni har haft samlag med män. Oss synes detta sannolikt, ty Ni älskar män mer än Gud eller Er egen själ eller Er egen hustru.' För det andra: 'Vi vet inte, om Ni har den rätta tron eller ej. Ty Ni blev av Kyrkan förbjuden att höra mässon, men det bekymrade Er föga, utan Ni gick i kyrkan som förut och hörde mässor.' För det tredje: 'Ni har frånrövat vår krona land och gods.' För det fjärde: 'Ni har förrätt Edra tjänare och undersåtar. Skåningarna tjänade Er och Er son och ville tjäna Er och Er son i framtiden och hålla landet under kronan med rätta och göra kronans ovänner all skada. Men Ni lämnade dem i händerna på deras värsta ovän, så att de aldrig är trygga till liv och gods, så länge han lever. Vill Ni bättra Er från synden och återvinna landet, då vill vi gärna tjäna Er. Vill Ni ej själv, ge oss då Er son; drag bort eller lämna kronan till honom mot att han svär, att han vill återvinna vårt land, lyda sitt råd och sina ämbetsmän och stärka allmogen i dess rätt.' Även om en annan än han blir Guds konung, skall han den vägen komma fram med minsta våda; ty Gud äger makt över den unge och den gamle, att stäcka liv eller köra ur landet, så nu som då – han vill allting hava efter sin skiftade dom, förlänga eller stäcka. Kan så vara, att de icke vill lyda, sök då hemligen värva er vänner. När ni fått några av ridderskapet på er sida, säg dem då öppet, vad ni sade konungen hemligt, och säg att ni ej vill tjäna en kättare och förrädare, ej heller hans son, om denne vill följa fadern i hans gärningar. Och tag er sedan en hövding, som kämpar å kronans vägnar. Är han den, som min son har valt, då skall han äga bestånd, är han det ej, då skall han skäligen avlägsnas. Ni lägger till råd och penningar, jag lägger till mod och manligt hjärta, så att den som ej vill, han skall. Vill konungen

fara av landet, ingen av er skall då följa honom.

Källa

<div>Vår omständighetsbeskrivning är en omarbetad version av beskrivningen av talet i Ordet är en makt: svenska tal från Torgny lagman till Carl Bildt och Mona Sahlin: en antologi (1998) sammanställd av Kurt Johannesson, Olle Josephson, Erik Åsard.</div>

Taggar

1360-tal, 1361, Kvinna, Uppenbarelse

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/heliga-birgitta-uppenbarelse-om-magnus-erikssons-synder>